

OCHRONA MAŁOLETNICH W PRAKTYCE DUSZPASTERSKIEJ I WYCHOWAWCZEJ

PROWINCJI ŚW. ANTONIEGO I BŁ. JAKUBA STRZEMIĘ
ZAKONU BRACI MNIEJSZYCH KONWENTUALNYCH
(FRANCISZKANÓW)

Kraków A.D. 2019

Do użytku wewnętrznego

SŁOWO WSTĘPNE

„Wszystko badajcie! Trzymajcie się tego, co dobre, a unikajcie wszystkiego, co złe!” (1 Tes 5, 21 – 22)

Głoszenie Ewangelii Jezusa Chrystusa jest naszą radością i stałym zobowiązaniem. Chcemy jako franciszkanie ukazywać ludziom, do których jesteśmy posłani, piękno miłości Boga oraz pomagać im w duchowym rozwoju. Dotyczy to również naszej posługi duszpasterskiej dla dzieci i młodzieży. Mają oni prawo do bycia otoczonymi troską i szacunkiem oraz do wzrastania w środowisku bezpiecznym, wolnym od wykorzystania i przemocy.

Konferencja Episkopatu Polski na Zebraniu Plenarnym w dn. 10 – 11 czerwca 2014 r. uznała, że: „Skuteczną pomocą w różnych dziedzinach pracy z dziećmi i młodzieżą są jasne zasady określające formy bliskości i dystansu w relacjach między dorosłymi a dziećmi i młodzieżą. Dlatego każda instytucja i organizacja kościelna pracująca z dziećmi i młodzieżą powinna: posiadać własny kodeks zachowań; organizować szkolenia dla zatrudnianych osób oraz tych, które podejmują posługę w charakterze wolontariuszy. Niestosowanie się do kodeksu zachowań powinno się wiązać z konsekwencjami służbowymi”.

Kierując się powyższymi wskazaniem zdecydowaliśmy o przygotowaniu stosownych norm w posłudze dla dzieci i młodzieży w naszej Prowincji. W przybliżeniu harmonogram powstawania dokumentu wyglądał następująco:

- powołanie komisji do prac nad wytycznymi ochrony dzieci i młodzieży w naszej Prowincji (maj 2018 r.);
- spotkanie komisji i opracowanie wersji roboczej dokumentu – odnoszono się w niej m. in. do „Norm i zasad ochrony małoletnich w praktyce wychowawczej Towarzystwa Salezjańskiego Inspektorii Krakowskiej” oraz do podobnych wytycznych kapucynów i braci mniejszych (28-29 maja 2018 r.);
- zatwierdzenie tekstu roboczego przez definitorium oraz przekazanie go do konsultacji (1 czerwca 2018 r.);
- konsultacja tekstu w różnych gremiach (Komisja Wychowania i Nauki; bracia z klasztoru i grono pedagogiczne Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego w Legnicy; bracia z klasztoru i pedagodzy zaangażowani w pomoc dzieciom i młodzieży w Pieńsku; przełożeni klasztorów i dzieł prowincji; grupy dzieci i młodzieży oraz ich duszpasterze; prawnicy zakonni i prawnik świecki – mecenas, pracownik sądu);
- spotkanie komisji i opracowanie tekstu uwzględniającego uwagi z przeprowadzonych dyskusji i konsultacji (4 grudnia 2018 r.);

- zatwierdzenie przez prowincjała z definitorium ostatecznej wersji „Wytycznych i norm służących ochronie małoletnich w praktyce duszpasterskiej i wychowawczej Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Franciszkanów)” (9 stycznia 2019 r.).

Przedstawiam powyższy terminarz prac, aby pokazać wagę tematu oraz wysiłek wielu osób w przygotowaniu zrozumiałego i efektywnego dokumentu. Szczerze im za to dziękuję. Ma on służyć rzeczywistej ochronie dzieci i młodzieży przed nadużyciami, ale także kształtować właściwe myślenie oraz postępowanie wobec osób nam powierzonych.

W „Wytycznych i normach” znajdziemy wyjaśnienie pojęć, główne zasady, którymi należy się kierować w posłudze duszpasterskiej i wychowawczej oraz sposoby reagowania w przypadku zauważonych nadużyć. Na końcu dołączono wzór deklaracji o znajomości i przestrzeganiu zapisów dokumentu. Do jej podpisania są zobowiązani wszyscy bracia należący do naszej Prowincji, rozpoczynający w niej formację zakonną, a także świeccy współpracownicy – stali lub czasowi – w inicjatywach dla dzieci i młodzieży.

Wierzę, że przyjęcie dokumentu i wprowadzenie go w praktykę przyczyni się do nawiązywania i rozwijania klarownych i bezpiecznych relacji z małoletnimi, a zarazem będzie chroniło duszpasterzy i wychowawców przed niesłusznymi oskarżeniami. Co więcej, sposoby postępowania przedstawione w tym dokumencie, choć dotyczą kontaktu z dziećmi i młodzieżą, mogą być pomocne także w budowaniu zdrowych i przejrzystych relacji z osobami dorosłymi. Pomagajmy sobie wzajemnie w zachowywaniu wskazań dokumentu i bądźmy wrażliwi na przejawy nadużyć czy nieroztropności w relacjach z małoletnimi.

Pamiętając o słowach Pana: „pozwólcie dzieciom przychodzić do Mnie” (por. Mk 10, 14) modłę się, byśmy potrafili przybliżyć wszystkich, zwłaszcza najmłodszych, do Jezusa i by nasze świadectwo w posłudze dla dzieci i młodzieży było szczere, radosne i owocne.

Niech Pan obdarzy Was pokojem!

o. Marian Gołąb
prowincjał

Kraków, 15 stycznia 2019 r.

DEKRET

W SPRAWIE SKŁADANIA DEKLARACJI
O ZNAJOMOŚCI ORAZ PRZESTRZEGANIU

„WYTYCZNYCH I NORM
SŁUŻĄCYCH OCHRONIE MAŁOLETNICH
W PRAKTYCE DUSZPASTERSKIEJ I WYCHOWAWCZEJ
PROWINCJI ŚW. ANTONIEGO I BŁ. JAKUBA STRZEMIĘ
ZAKONU BRACI MNIEJSZYCH KONWENTUALNYCH
(FRANCISZKANÓW)”

DEKRET

Po zatwierdzeniu przez Definitorium Prowincji w dn. 9 stycznia 2019 r. dokumentu „Wytyczne i normy służące ochronie małoletnich w praktyce duszpasterskiej i wychowawczej Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Franciszkanów)”, zobowiązuje wszystkich Braci należących do Prowincji oraz kandydatów dopuszczonych do odbycia formacji – w Polsce i za granicą – do zapoznania się z nimi oraz do ich przestrzegania.

W związku z tym każdy brat, po zapoznaniu się z treścią „Wytycznych i norm”, winien podpisać w dwóch egzemplarzach stosowną deklarację o ich respektowaniu (wzór dołączono do dokumentu). Jeden egzemplarz zachowa dla siebie, drugi – przekaże do Sekretariatu Prowincji.

Kandydaci do Zakonu będą zobowiązani do zapoznania się z dokumentem oraz podpisania deklaracji najpóźniej przed oficjalnym rozpoczęciem postulatu.

Ponadto gwardian klasztoru oraz bracia pełniący posługę wśród dzieci i młodzieży powinni wymagać podobnych deklaracji od współpracowników – świeckich i duchownych. Deklaracje powinny być przechowywane w archiwum klasztornym lub innym stosownym miejscu, a w przypadku zatrudnionych na podstawie umowy - w teczce osobowej pracownika.

W przypadku dzieła (duszpasterstwa) obejmującego zakresem działalności Prowincję zapoznanie współpracowników z „Wytycznymi i normami” oraz uzyskanie podpisanych deklaracji należy do brata odpowiedzialnego za dzieło. Deklaracje powinny być przechowywane w Sekretariacie Prowincji.

o. Marian Gołąb
prowincjał

WYTYCZNE I NORMY
SŁUŻĄCE OCHRONIE MAŁOLETNICH
W PRAKTYCE DUSZPASTERSKIEJ
I WYCHOWAWCZEJ
PROWINCJI ŚW. ANTONIEGO I BŁ. JAKUBA STRZEMIĘ
ZAKONU BRACI MNIEJSZYCH KONWENTUALNYCH
(FRANCISZKANÓW)

Wprowadzenie

Ze względu na wrażliwość związaną z wiekiem rozwojowym małoletni wymagają szczególnej ochrony ze strony osób i instytucji, którym są powierzeni. Niniejszy dokument ma na celu propagować zachowania zapobiegające różnym formom przemocy wobec dzieci i młodzieży.

Stosowanie reguł opracowanych w tym dokumencie przyczyni się do nawiązywania i rozwijania klarownych i bezpiecznych relacji z małoletnimi, a zarazem będzie chroniło duszpasterzy i wychowawców w sytuacjach niesłusznych oskarżeń.

Sposoby postępowania przedstawione w tym dokumencie, choć dotyczą kontaktu z dziećmi i młodzieżą, mogą być pomocne także w budowaniu zdrowych i przejrzystych relacji z osobami dorosłymi.

Dokument wzoruje się na regulacjach w dziedzinie ochrony dzieci i młodzieży sformułowanych przez inne wspólnoty zakonne w Polsce, uwzględnia wskazania Konferencji Episkopatu Polski¹ oraz przepisy prawa kanonicznego, państwowego i zakonnego.

Wytyczne i normy przeznaczone są do stosowania przez członków i współpracowników Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Franciszkanów), zwanych też dalej wychowawcami lub opiekunami.

Dokument ten nie znosi wymagań zawartych w innych przepisach prawnych, regulaminach i kodeksach etycznych, którym podlegają członkowie Prowincji oraz ich współpracownicy na podstawie zawartych umów – w kontekście danego kraju.

Wyjaśnienie pojęć

Małoletni – osoba, która nie ukończyła 18 roku życia; małoletni określane są także jako dzieci i młodzież. Z dzieckiem w prawie kanonicznym zrównana jest

¹ Konferencja Episkopatu Polski, *Wytyczne dotyczące wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia wraz z Załącznikami nr 1-3; tekst został przyjęty podczas 366. Zebrania Plenarnego KEP, które odbyło się w Warszawie w dniach 7-8 października 2014 r., nowelizacja tekstu z dnia 6 czerwca 2017 r.; Konferencja Episkopatu Polski, *Prewencja nadużyć seksualnych wobec dzieci i młodzieży i osób niepełnosprawnych w pracy duszpasterskiej i wychowawczej Kościoła w Polsce; tekst został przyjęty podczas 365. Zebrania Plenarnego KEP, które odbyło się w Warszawie w dniach 10-11 czerwca 2014 r.**

osoba, która na stałe nie posiada używania rozumu (kan. 99 KPK). Szczególne środki ochrony przysługują także osobom bezradnym, z niepełnosprawnością intelektualną, posiadającym psychiczny brak zdolności do rozpoznania znaczenia czynu lub pokierowania swoim postępowaniem.

Przemoc fizyczna – każda forma niewłaściwego, nieprzypadkowego naruszenia nietykalności cielesnej, np.: bicie, ciągnięcie za włosy, uszy, szarpanie, popychanie, potrząsanie, świadome doprowadzenie do choroby lub kalectwa.

Przemoc psychiczna – zamierzone niewłaściwe traktowanie emocjonalne drugiej osoby, naruszające jej godność oraz powodujące jej cierpienia i szkody. Zachowanie to przejawia się w: groźbach, krzyczeniu, poniżaniu, wyśmiewaniu, wyzywaniu, zastraszaniu czy izolowaniu. Do przemocy psychicznej możemy zaliczyć także cyberprzemoc², przemoc ekonomiczną³, stalking⁴.

Wykorzystanie seksualne – sytuacja, gdy dziecko świadomie lub nieświadomie zostaje użyte przez inną osobę w celu pobudzenia lub zaspokojenia seksualnego tejże osoby lub osób trzecich. Rozróżnia się wykorzystanie z fizycznym dotykiem i bez dotyku. Wykorzystanie z użyciem kontaktu fizycznego obejmuje penetrację lub takie czynności jak: obmacywanie, pieszczoty, pocałunki itd. Wykorzystanie seksualne małoletniego bez używania dotyku ma miejsce wtedy, gdy małoletni jest podglądany, fotografowany lub filmowany dla celów pornograficznych, prezentowane są mu treści erotyczne, jest świadkiem ekshibicjonizmu, jest konfrontowany z nieprzyzwoitym językiem lub obrazami albo zachęcany, by zachowywał się w sposób seksualnie niewłaściwy. Wykorzystanie tego typu może mieć miejsce także przy użyciu narzędzi teleinformatycznych.

Uwodzenie (grooming) – działania podejmowane przez osobę dorosłą, które mają na celu zaprzyjaźnienie się i nawiązanie emocjonalnej więzi z małoletnim, z intencją jego seksualnego wykorzystania.

² *Wszelka przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych – komunikatorów, chatów, stron internetowych, blogów, SMS-ów, MMS-ów. Przykłady cyberprzemocy: wysyłanie wulgarnych e-maili i SMS-ów, kłótnie internetowe, publikowanie i rozsyłanie ośmieszających informacji, zdjęć i filmów, podszywanie się pod inną osobę, obraźliwe komentowanie wpisów na blogu, przesyłanie linków z obraźliwymi zdjęciami i filmikami znajomym.*

³ *Wszelkie formy uzależnienia ekonomicznego lub naruszania własności ofiary. W stosunku do małoletnich, często wyraża się ich ekonomicznym zaniebdywaniem lub ich przekupywaniem.*

⁴ *Powtarzające się i złośliwe nagabywanie, naprzykrzanie się czy prześladowanie. Przykładowe czyny typowe dla stalkingu to: śledzenie ofiary, osaczenie jej poprzez ciągłe wizyty, pocztę elektroniczną i wysyłanie SMS-ów, groźby oraz obdarowanie podarunkami.*

Zaniechanie – niewystarczająca troska wobec osób powierzonych czyjejś opiece, np. brak ochrony przed szkodami fizycznymi i psychicznymi, niewłaściwe odżywianie, ubieranie, brak stosownej troski o higienę, edukację, socjalizację, nieudzielenie odpowiedniej pomocy.

Zasady ochrony dzieci i młodzieży

1. Należy respektować prawo każdego małoletniego do poznania i ochrony swoich praw i potrzeb, poszanowania własnej godności oraz prawo do rozwoju duchowego i religijnego.
2. W relacji osoby dorosłej do małoletniego kategorycznie wykluczone są wszelkie formy przemocy fizycznej, psychicznej, wykorzystania seksualnego, uwodzenia i zaniechania. Wobec takich zachowań należy reagować zawsze i stanowczo. Należy także przeciwdziałać powyższemu zjawiskom, gdy występują pomiędzy podopiecznymi.
3. a. Zabrania się częstowania małoletnich alkoholem, papierosami, środkami odurzającymi (w tym narkotykami) lub tolerowania ich używania. Nie należy też podejmować zachowań, które promowałyby konsumpcję alkoholu lub wyrabiały nawyk picia, np. częstowanie piwem lub winem bezalkoholowym.
b. Niedopuszczalne jest, aby w obecności dzieci i młodzieży opiekun używał środków psychoaktywnych (narkotyki, alkohol, tytoń). Także sprawując opiekę nad małoletnim wychowawca nie może pozostawać pod wpływem środków odurzających.

Troska o jednakowe traktowanie małoletnich i respektowanie praw rodziców wobec ich dzieci

4. Należy unikać wszelkich zachowań, które mogą zostać odebrane jako faworyzowanie jednego z małoletnich. Nie należy więc zajmować się w przesadny sposób jednym podopiecznym, wyróżniać go przez słowa lub zachowania niewerbalne. Należy unikać spędzania z małoletnim zbyt dużej ilości czasu, mocnego angażowania się w jego życie, działań zaborczych, telefonowania do niego, pisania listów albo wiadomości, dawania specjalnych podarunków.

5. Nie należy przekraczać przyjętych wzorców zachowań i akceptować działań, na które nie wyraziliby zgody rodzice⁵ małoletniego. Należy unikać wszelkich działań, które mogłyby zostać odebrane jako ośmieszanie jego rodziców (w odniesieniu do ich wiary, światopoglądu, wykształcenia, statusu społecznego itp.). Nie należy też pozwalać małoletniemu na robienie czegoś wbrew woli jego rodziców.

Szacunek dla nietykalności cielesnej, intymności i prywatności małoletniego

6. Dotyk jest ważnym elementem komunikacji między ludźmi. Kontakt dotykowy z małoletnim musi jednak iść w parze z roztropnością i rozważą. Obowiązuje tu zasada prymatu „braku nad nadmiarem”.
7. a. Niewłaściwymi zachowaniami i nadużyciem wobec nietykalności są: wszelkie formy okazywania niechcianej przez małoletniego czułości, pełne i mocne uściski/objęcia, dotykanie piersi, pośladków, okolic intymnych, klepanie w uda lub kolana, łaskotanie lub „mocowanie się” w silnym objęciu, masaże, całowanie, kładzenie się albo spanie obok małoletniego. Należy eliminować wszelkie gry i zabawy, w których dochodzi do powyżej opisanych zachowań.
b. Stosowane w kontakcie z małoletnim formy dotyku powinny być powszechnie akceptowane. Należą do nich: uścisk dłoni lub delikatne objęcie na powitanie, poklepanie po plecach, dotknięcie rąk, trzymanie się za dłonie w czasie modlitwy, zabawy czy dla uspokojenia małoletniego, gdy jest on wzburzony emocjonalnie.
8. a. Nie wolno naruszać intymności małoletnich w sposób werbalny, np. przez opowiadanie w ich obecności żartów o podtekście seksualnym. Należy unikać wszelkich wypowiedzi, które mogą zostać potraktowane jako komplementowanie wyglądu ich ciał. W przypadku konieczności podjęcia z małoletnim rozmowy na tematy związane z płciowością należy wykazać się daleko idącą ostrożnością, delikatnością i roztropnością.
b. W pracy z małoletnimi należy używać środków, języka i metod adekwatnych do wieku podopiecznych. Podobnie powinien być potraktowany przekaz medialny, np. telewizja, wideo, Internet, telefon komórkowy. W żadnym wypadku nie wolno wykorzystywać materiałów pornograficznych lub zawierających treści nieprzyzwoite.

⁵ *Wszystko, co odnosi się do rodziców, tyczy się również opiekunów prawnych, jeśli w danym przypadku są ustanowieni.*

9. Wychowawcy powinni być stosownie ubrani oraz zadbać, aby małoletni unikali noszenia prowokującego stroju.
10. Należy respektować prawo małoletniego do prywatności, szczególnie w takich miejscach jak przebieralnie, pływalnie, łazienki i toalety. Zabrania się fotografowania i filmowania w takich miejscach.
11. a. Na fotografowanie lub filmowanie małoletnich w innych sytuacjach i upublicznianie tych materiałów należy uprzednio uzyskać zgodę ich rodziców w formie pisemnej.
b. Fotografując lub filmując małoletnich, należy wymagać, aby wszyscy byli stosownie ubrani i nie wykonywali gestów sugerujących zachowania seksualne. Ujęcia powinny koncentrować się na czynnościach wykonywanych przez małoletnich i w miarę możliwości przedstawiać grupy małoletnich. Fotografujący lub filmujący nie może pozostawać sam z małoletnim.
12. Pomoc w czynnościach natury osobistej (toaleta, mycie się, przebieranie itp.), może być świadczona tylko wówczas, gdy małoletni nie jest w stanie wykonać ich samodzielnie. Pomoc taka udzielana jest przez opiekunów świeckich, za zgodą rodziców.

Indywidualne spotkania z małoletnimi

13. Nie należy przebywać z małoletnim sam na sam. Jeżeli dobro małoletniego wymaga indywidualnego spotkania, należy zawsze zatroszczyć się o transparentność (przeszklone drzwi lub ściany pomieszczenia, obecność innych osób w pobliżu, otwarte drzwi, odsłonięte okna itp.). Indywidualnych spotkań z małoletnim nie wolno w nieroztropny sposób mnożyć ani przedłużać. Informacja o czasie i miejscu spotkania, o ile to możliwe, winna być przekazana współpracownikom.
14. Jeśli konieczna jest wizyta w domu małoletniego, powinna mieć charakter formalny i odbywać się w obecności rodzica.
15. Sakrament pokuty należy sprawować w kościele. Jeśli zajdzie konieczność sprawowania go poza konfesjonałem, należy dołożyć szczególnych starań, by wybrane miejsce zapewniało ochronę tajemnicy spowiedzi, a jednocześnie dawało gwarancję zachowania postanowień niniejszego dokumentu.

Podróże, wycieczki, wakacje i inne akcje z udziałem małoletnich

16. a. Wszystkie wycieczki, wyjazdy, turnusy wakacyjne itp. powinny być starannie planowane ze szczególnym uwzględnieniem kwestii bezpieczeństwa.
 - b. Przy organizacji wycieczek, turnusów wakacyjnych i innych akcji plenerowych opiekunowie mają obowiązek zapoznać rodziców małoletnich oraz uczestników z obowiązującym programem i regulaminem. Należy uzyskać pisemne potwierdzenie ze strony rodziców ich aprobaty dla udziału małoletniego w planowanym wydarzeniu na warunkach podanych przez organizatora.
 - c. Rodzice mają prawo do informacji o kontaktowym numerze telefonu, pod którym będą mogli uzyskać informacje o dziecku podczas jego pobytu na wycieczce.
17. Na każdy przewóz małoletniego samochodem prywatnym należy uzyskać zgodę rodziców w formie pisemnej.
18. a. W czasie wyjazdów należy zwrócić uwagę na zachowania podopiecznych mogące wskazywać na trudności małoletniego dotyczące jego funkcjonowania w grupie. Należy na bieżąco oceniać, czy udział małoletniego w wypoczynku lub wyjeździe nie stanowi dla niego zbyt dużego obciążenia fizycznego lub emocjonalnego, mogącego powodować zagrożenie dla jego zdrowia.
 - b. Szczególną uwagę należy zachować wobec małoletnich, których zachowanie może stwarzać zagrożenie, budzić niepokój lub być źródłem dyskomfortu dla ich rówieśników.
 - c. Nie można bagatelizować sygnałów mogących wskazywać na: izolowanie się małoletniego w grupie rówieśników, konflikty między podopiecznymi, przejawy agresji wśród małoletnich, pojawiające się w przypadku małoletnich przekraczanie przez nich granic intymności lub zachowania nieprzyzwoite, wykorzystywanie przez rówieśników zagubienia i nieporadności małoletnich słabiej przystosowanych do radzenia sobie w grupie.
19. Podczas wyjazdów należy zadbać o odpowiednią proporcję mężczyzn i kobiet w gronie wychowawców, stosownie do liczby chłopców i dziewcząt w grupie.
20. a. Należy zwrócić uwagę, aby czas przeznaczony na odpoczynek nocny zaplanowano w sposób zgodny z normami bezpieczeństwa. Sypialnie

chłopców i dziewcząt powinny być odseparowane i nadzorowane przez personel tej samej płci, co przebywający w nich wychowankowie.

b. Opiekunowie nie powinni nocować w pomieszczeniu, w którym nocują małoletni. W sytuacji szczególnej, wymagającej pozostania w nocy w sypialni z małoletnimi, mogą to uczynić opiekunowie świeccy, najlepiej za zgodą rodziców małoletniego. W razie prawdziwej konieczności (np. braku pomieszczeń) zakonnik może spać w tym samym pomieszczeniu, co małoletni, o ile nocują tam co najmniej dwie inne osoby dorosłe.

c. Należy unikać wizyt w pokojach małoletnich, z wyjątkiem wykonywania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Udostępnianie Internetu małoletnim

21. a. Udzielając małoletnim dostępu do Internetu, jest się zobowiązanym do ochrony przed treściami, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.

b. Wyznaczony członek personelu zapewnia, by na wszystkich komputerach na terenie placówki z dostępem do Internetu było zainstalowane oprogramowanie filtrujące treści internetowe.

22. Użytkowanie udostępnionego małoletnim Internetu powinno odbywać się pod nadzorem osoby dorosłej, która informuje o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu i czuwa nad ich przestrzeganiem.

23. a. Placówka ma obowiązek zapewnić możliwość powiązania danej aktywności w sieci internetowej instytucji z konkretną osobą, np. przez system loginów i haseł lub papierową ewidencję godzin korzystania ze sprzętu. Przydzielając małoletniemu login i hasło należy go poinformować o konieczności zachowania tych danych w tajemnicy.

b. W razie wykrycia przypadku przeglądania niebezpiecznych treści, pracownik placówki ustala, kto w tym czasie korzystał ze sprzętu i informuje o zdarzeniu przełożonego. W takiej sytuacji upoważniona osoba rozmawia z małoletnim o sposobach bezpiecznego korzystania z Internetu, a w przypadku skrzywdzenia udziela potrzebnej pomocy.

24. a. W sytuacji umożliwienia korzystania małoletniemu z narzędzi teleinformatycznych należących do instytucji, należy o tym fakcie poinformować odpowiedniego przełożonego lub uzyskać jego wcześniejszą zgodę.

b. Nie należy ujawniać przed małoletnim loginów i haseł zarówno osobistych jak i należących do instytucji.

Reakcja na niewłaściwe zachowania wobec małoletnich oraz zgłaszanie nadużyć

25. W sytuacji zauważenia zachowań nieroztropnych należy niezwłocznie reagować poprzez bezpośrednie upomnienie, a w sytuacjach braku poprawy informować właściwych przełożonych.
26. Każdy posiadający wiarygodną wiadomość o nadużyciu seksualnym wobec małoletniego (przeszłym lub aktualnym), zobowiązany jest przez prawo państwowe do niezwłocznego zawiadomienia o tym prokuratury lub policji.
27. a. W przypadku nadużycia popełnionego przez członków Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię sprawę należy również niezwłocznie zgłosić Prowincjałowi. Jeśli sprawcami wykorzystania seksualnego są osoby konsekrowane i duchowne nie będące członkami ww. Prowincji sprawę należy dodatkowo zgłosić ich przełożonym.
b. Treścią zawiadomienia nie mogą być w żadnym wypadku wiadomości uzyskane z sakramentu pokuty (tajemnica spowiedzi).
28. W przypadku oskarżeń dotyczących członków Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię lub ich współpracowników informacji dla mediów udziela wyłącznie rzecznik prasowy lub inna osoba wyznaczona przez Prowincjała.

Postanowienie końcowe: obowiązek złożenia deklaracji

29. Członkowie Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię oraz rozpoczynający w niej formację zakonną, składają pisemne zobowiązanie stosowania niniejszych wytycznych i norm ochrony małoletnich
30. a. Do złożenia pisemnej deklaracji ich przestrzegania zobowiązani są także wszyscy współpracujący z Prowincją św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię w działalności duszpasterskiej oraz wychowawczej dzieci i młodzieży. Dotyczy to zarówno pracowników, jak i wolontariuszy biorących udział w stałych lub jednorazowych akcjach, takich jak kolonie, obozy, rekolekcje itp.
b. W przypadku tej aktywności na terytorium innego kraju – o ile nie dotyczy ona również obywateli Polski – wymóg składania deklaracji należy interpretować w powiązaniu z obowiązującym tam prawem państwowym dotyczącym rodzaju działalności oraz normami Kościoła lokalnego.

A. Wzór deklaracji zakonnika należącego do Prowincji

Deklaracja respektowania „Wytycznych i norm służących ochronie małoletnich w praktyce duszpasterskiej i wychowawczej Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Franciszkanów)”

Ja,, należący do Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Franciszkanów)

oświadczam, że:

- zostałem zapoznany z „Wytycznymi i normami służącymi ochronie małoletnich w praktyce duszpasterskiej i wychowawczej Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Franciszkanów)”, rozumiem ich treść i zobowiązuję się do ich przestrzegania
- przyjmuję jednocześnie do wiadomości, że ich niezachowanie będzie traktowane jako naruszenie zakonnego posłuszeństwa oraz podstawowych obowiązków pracowniczych, z wynikającymi stąd konsekwencjami
- będę ponosił pełną osobistą odpowiedzialność cywilnoprawną względem osób trzecich (pokrzywdzonych) za zachowanie niezgodne z „Wytycznymi i normami służącymi ochronie małoletnich w praktyce duszpasterskiej i wychowawczej Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Franciszkanów)”,

co potwierdzam własnoręcznym podpisem.

.....
Miejscowość, data

.....
(własnoręczny podpis)

B. Wzór deklaracji czasowego współpracownika w działaniach dla dzieci i młodzieży

Deklaracja respektowania „Wytycznych i norm służących ochronie małoletnich w praktyce duszpasterskiej i wychowawczej Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Franciszkanów)”

Ja,
pełniący (-a) funkcję
w czasie [wydarzenie i termin]
zorganizowanego przez

oświadczam, że:

- zostałem(-łam) zapoznany (-a) z „Wytycznymi i normami służącymi ochronie małoletnich w praktyce duszpasterskiej i wychowawczej Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Franciszkanów)”, rozumiem ich treść i zobowiązuję się do ich przestrzegania
- przyjmuję jednocześnie do wiadomości, że ich niezachowanie będzie traktowane jako naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych, z wynikającymi stąd konsekwencjami,
- będę ponosił(-a) pełną osobistą odpowiedzialność cywilnoprawną względem osób trzecich (pokrzywdzonych) za zachowanie niezgodne z „Wytycznymi i normami służącymi ochronie małoletnich w praktyce duszpasterskiej i wychowawczej Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Franciszkanów)”,

co potwierdzam własnoręcznym podpisem.

.....
Miejscowość, data

.....
(własnoręczny podpis)

C. Wzór deklaracji stałego współpracownika w działaniach dla dzieci i młodzieży

Deklaracja respektowania „Wytycznych i norm służących ochronie małoletnich w praktyce duszpasterskiej i wychowawczej Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Franciszkanów)”

Ja
zatrudniony w
będący (-a) stałym współpracownikiem Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Franciszkanów) w zakresie działań dla dzieci i młodzieży,

oświadczam, że:

- zostałem (-łam) zapoznany (-a) z „Wytycznymi i normami służącymi ochronie małoletnich w praktyce duszpasterskiej i wychowawczej Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Franciszkanów)”, rozumiem ich treść i zobowiązuję się do ich przestrzegania.
- przyjmuję jednocześnie do wiadomości, że ich niezachowanie będzie traktowane jako naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych, z wynikającymi stąd konsekwencjami,
- będę ponosił (-a) pełną osobistą odpowiedzialność cywilnoprawną względem osób trzecich (pokrzywdzonych) za zachowanie niezgodne z „Wytycznymi i normami służącymi ochronie małoletnich w praktyce duszpasterskiej i wychowawczej Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Franciszkanów)”,

co potwierdzam własnoręcznym podpisem.

.....
Miejscowość, data

.....
(własnoręczny podpis)

